

Извештај о току и резултатима консултативног процеса у изради радног текста Стратегије развоја правосуђа за период 2019-2024

Процес израде радног текста Стратегије развоја правосуђа 2019-2024

Полазећи од околности да су у претходном периоду учињени бројни позитивни помаци у области реформе правосуђа, а све у циљу даљег јачања правне државе, доступности правде и правне сигурности у сврху квалитетног и ефикасног остваривања заштите права и слобода грађана и подизања нивоа поверења у правосудни систем, Министарство правде Републике Србије је нашло да је доношење нове Стратегије корак који је потребно испунити у даљем процесу европских интеграцији и испуњавања прелазних мерила дефинисаних у поглављу 23.

Изради Стратегије развоја правосуђа претходила је Анализа спровођења Националне стратегије реформе правосуђа 2013-2018 која је урађена уз подршку УСАИД Пројекта владавине права. Овај документ резултат је процеса консултација и истраживања у области реформе правосуђа и домета испуњеног. Циљ Анализе био је да нама помогне да што боље сагледамо резултате досадашњих реформи, као и да нам укаже на могуће будуће правце у области реформе или развоја правосуђа.

Министарство правде је 22. јануара 2019. основало радну групу за израду нове Националне стратегије реформе правосуђа за период 2019-2024 (*Стратегија развоја правосуђа*), како би се обезбедио континуитет и наставили реформски процеси у области правосуђа. Подршку у раду радне групе и припреми предлога радног текста Стратегије развоја правосуђа 2019-2024 пружио је УСАИД Пројекат владавине права.

Радна група одржала је три састанка, 31. јануара, 20. марта и 24. априла, уз присуство и учешће свих релевантних актера - Министарства правде, Високог савета судства, Државног већа тужилаца, Врховног касационог суда, Републичког јавног тужилаштва, Правосудне академије, као и представници струковних удружења и невладиних организација. Исти чланови који су били и чланови Комисије за спровођење претходне стратегије реформе правосуђа 2013-2018 учествовали су у раду радне групе и припремили текст нове стратегије, чиме је обезбеђен важан континуитет у раду на спровођењу реформских мера.

Први нацрт текста Националне стратегије реформе правосуђа за период 2019-2024 урађен је 28. јануара 2019. и стављен члановима радне групе и јавности на увид и коментар. Текст Стратегије и сви пристигли коментари налазе се на сајту Министарства правде.

Након првог круга коментара на радни текст Националне стратегије пристиглих од фебруара до априла 2019. од стране заинтересованих учесника у процесу реформе правосуђа, радна група је закључила да се у процесу реформе одмакло довољно, те да су даље активности предвиђене новом Стратегијом усмерене више на даљи развој правосуђа, него на структурне реформе. Из тог разлога одступило се од иницијалног наслова, који је сада преформулисан у Стратегију развоја

правосуђа. Нова Стратегија је стратегија континуитета и њен циљ је да заокружи процес већ започетих реформских активности.

Радна група је на састанку одржаном 24. априла усвојила радни текст Стратегије развоја правосуђа за период 2019-2024, и уз сагласност свих чланова радне групе започет је консултативни процес и представљање радног текста општој и стручној јавности. Радни текст Стратегије постигнут је консензусом свих чланова, цео процес пратио је транспарентан и инклузиван поступак. Истовремено са објављивањем радног текста на сајту Министарства праве, упућен је јавни позив општој и стручној јавности за достављање коментара и предлога за даље унапређење текста Стратегије.

У циљу представљања Стратегије ширем кругу јавности, Министарство правде одржало је четири јавне расправе у оквиру консултативног процеса, у Крагујевцу (22. мај), Новом Саду (4. јун), Нишу (6. јун) и Београду (24. јун), те је остављен рок до 15. јула 2019. године за достављање даљих сугестија и предлога.

Након истека рока за достављање коментара, приступило се њиховом детаљном разматрању и анализи. У највећем борју достављених коментара јасно је истакнута подршка доношењу нове Стратегије, и изражена сагласност са визијом и свим постављеним специфичним циљевима, те да предложени текст представља добру основу за даље спровођење реформе правосуђа.

У наставку су табеларно приказане сви коментари које су пристигли на радни текст Стратегије, са образложењем и навођењем разлога за њихово прихватање/неприхватање.

КОМЕНТАРИ НА РАДНИ ТЕКСТ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА ПРАВОСУЂА 2019-2024

ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА	
Коментар	Одговор
Генерална примедба је та што НСРП, као и АП23 полазе од концепта да је дошло до промене Устава, у делу који се односе на правосуђе, на начин предвиђен четвртом верзијом Нацрта амандмана на Устав РС.	Коментар се не односи на СРП.

<p>У уводном делу – тачка 1 (Разлози доношења Стратегије, страна 3 став 1), после прве реченице потребно је додати реченицу „Истовремено, реформа правосуђа захтева већу заштиту судске независности и у том циљу доследну примену принципа поделе власти у демократском друштву владавине права, као и да правосудне институције буду у потпуности укључене у све реформске процесе“.</p>	<p>Коментар је делимично прихваћен, па је текст измењен у складу са коментаром.</p>
<p>На страни 6, предлог је да у основе за дефинисање циљева и мера у оквиру Стратегије, поред предложених докумената, буду и ставови Високог савета судства и Државног већа тужилаца.</p>	<p>Коментар није прихваћен будући да ВСС и ДВТ немају законска овлашћења за доношење ставова који би могли да буду основа за дефинисање стратешких циљева.</p>
<p>На страни 6, код стратешког приоритета 2. – Даље јачање интегритета – измешани су појмови и нејасна је реченица. Интегритет је један од етичких императива и особина коју треба да поседују носиоци правосудних функција. Он се не постиже „дисциплиновањем“ судија, нити су дисциплински органи ти који „спровode Етички кодекс“. Зато је ову реченицу потребно изменити.</p>	<p>Коментар је прихваћен, па је текст измењен у складу са коментаром.</p>
<p>На страни 7. став 3. тачку 5. би требало допунити тако да се истакне да се подизање степена поверења јавности у рад правосуђа такође, постиже и кроз уважавање и поштовање правосудне функције и принципа рада од свих државних функционера сагласно важећим законским прописима и усвојени кодексима понашања.</p>	<p>Коментар није прихваћен у назначеном смислу, будући да се овај приоритет односи на транспарентност рада правосуђа. Међутим, у даљем тексту Стратегије назначен је значај уважавања и поштовања правосуђа од стране свих, како опште тако и стручне јавности.</p>

<p>У уводном делу на страни 5. став 1. и на страни 9. последњи став, размотрити да ли је неопходно код визије нагласити да је правосуђе независно и самостално и свим сегментима деловања, а не само у одлучивању, као и да се у набрајању општих циљева на почетку помене и владавина права.</p>	<p>Коментар је прихваћен.</p>
<p>На страни 10. код циља број 4. неопходно је предвидети да се правосудни буџет формира, односно његова висина одређује у преговарачком процесу између ВСС-а и ДВТ-а, са једне стране и Министарства финансија, са друге стране, како би се правосуђу обезбедила адекватна финансијска средства неопходна за правилно обављање његових дужности.</p>	<p>Коментар није прихваћен, будући да приликом формирања и одређивања буџета не постоји преговарачки процес.</p>
<p>У делу II – Независност и самосталност правосуђа на страни 13. став 3. недопустиво је наводити да Правосудна академија треба да има улогу „у погледу функционисања и ефикасне примене система избора носилаца правосудних професија“, јер је избор носилаца правосудних функција у надлежности ВСС-а и ДВТ-а, а не Правосудне академије.</p>	<p>Коментар је прихваћен.</p>
<p>На страни 14. став 2. потребно је преформулисати тако што би након окончања процеса усвајања измена Устава, требало прецизирати улогу ВСС-а и ДВТ-а не само у одлучивању о персоналним питањима положаја судија и тужилаца, него свим питањима која буду у њиховим уставним и законским надлежностима, те да јачање капацитета ових тела треба да буде у складу са досадашњим развојем правосуђа и правосудне власти и усклађена са стандардима Савета Европе</p>	<p>Коментар је делимично прихваћен у делу који се односи на прецизирање улоге ВСС и ДВТ.</p> <p>Други део коментара који се односи на јачање капацитета ових тела не може се прихватити, јер је нејасно како јачање капацитета може бити у складу са досадашњим развојем правосуђа и правосудне власти, будући да јачање капацитета мора бити у складу са уставним и законским надлежностима, а</p>

<p>које је успоставила Венецијанска комисија. У том погледу треба прецизирати и реализацију специфичног циља број 1. на истој страни.</p>	<p>све у циљу спровођења тих надлежности.</p>
<p>На страни 14. у ставу 3. је наведено да су успостављени услови за функционални рад ВСС-а и ДВТ-а. Потребно је навести у тексту Стратегије да је потребно унапређење статусног и материјалног положаја запослених у Административној канцеларији, у циљу функционалног рада ВСС-а.</p>	<p>Коментар није прихваћен, јер је овај предлог обухваћен мером која се односи на доношење Стратегије људских ресурса.</p>
<p>На страни 15. под тачком 5. нејасно је да ли се мисли на унапређење стручности и оспособљености запослених у административним канцеларијама ових тела или на чланове тих тела, што би било нелогично, посебно у односу на оне који су већ „истакнути правници“.</p>	<p>Коментар је прихваћен, па је текст измењен у складу са коментаром.</p>
<p>У делу III – Непристрасност и одговорност правосуђа на страни 17. став 3. требало би додати да је за постизање равнотеже између гаранција независности и правила којима се уређује непристрасно и одговорно поступање, уз изнето условљено и системом и спровођењем правила којим се обавезују сви државни органи и функционери да доприносе остварењу правосудне функције и изградњи поверења у њу.</p>	<p>Коментар није прихваћен, јер се ради о питању које излази из оквира Стратегије.</p>
<p>На страни 17. у ставу 1. наведено је да су успостављена радна тела за праћење имплементације Етичког кодекса за судије и Етичког кодекса са чланове ВСС-а. ВСС је донео одлуку о стављању ван снаге одлуке о образовању Етичког одбора, а нови није формиран. Стога је потребно изменити наведену констатацију.</p>	<p>Коментар је основан, али будући да је процес формирања одбора у току и да се очекује да ће бити формиран пре усвајања ове Стратегије, коментар није прихваћен.</p>

<p>На страни 18. мера број 4. – потребно је раздвојити дисциплинску одговорност од кршења Етичког кодекса. Обзиром да Стратегија предвиђа постојање етичких одбора, нелогично је одређивати као надлежност дисциплинских органа утврђивање кршења Етичког кодекса.</p>	<p>Коментар је прихваћен, па је текст измењен у складу са коментаром.</p>
<p>У погледу положаја и улоге Правосудне академије, ВСС је дао своје мишљење у вези АП23 и истакао да се ВСС не слаже са предложеним решењем да завршена обука на Правосудној академији буде претходни услов за први избор на судијску функцију, већ да она буде обавезна након селекције коју је већ извршио ВСС. ВСС и ДВТ би требало да буду тела која одлучују који вид обуке и у ком трајању треба да прође изабрани кандидат, у зависности од дужине и врсте претходног радног искуства.</p>	<p>Коментар није прихваћен, јер ово питање излази из оквира Стратегије и зависи од уставног решења.</p>
<p>На страни 22. у пасусу 2. наведено је „унапређење препознатљивости прописа“. Потребно је прецизирати шта ово тачно значи.</p>	<p>Коментар је прихваћен.</p>
<p>На страни 26. под тачком 5. иза речи „правних лекова“ треба додати зарез и речи: „што подразумева јачање капацитета тог суда“.</p>	<p>Коментар је прихваћен.</p>
<p>У вези са мерама 3.3. на страни 33. потребно је додати да је у ВСС-у потребно образовати службу за односе са јавношћу. Наведена активност је повезана са јачањем административних капацитета ВСС-а.</p>	<p>Коментар није прихваћен, с обзиром да је овај предлог обухваћен мером 3 (транспарентност).</p>

ДРУШТВО СУДИЈА СРБИЈЕ

Дефинисати однос између НСРП 2019-2024 и АП23

Коментар је **прихваћен**, па је текст измењен у складу са коментаром.

НСРП би требало да задржи све раније планиране а неизвршене активности из важећих стратешких докумената (НСРП 2013-2018 и АП23)

Коментар је **прихваћен**, те је СРП у потпуности усклађена са АП23. Активности из претходне стратегије које су се односиле на квалитет сада се налазе у делу који се односи на ефикасност правосуђа, будући да Стратегија прати АП23 и да квалитет више није циљ сам по себи, већ се постиже кроз друге циљеве Стратегије.

НСРП би требало да у циљу јачања независности судства и правосудних савета задржи активност преласка буџетске надлежности са Министарства правде на Високи савет судства, с тим што се то мора учинити на начин што ће нови устав прописати правни основ за то.

Коментар је **прихваћен**.

У складу са уставом, важећим АП и Пословником о раду Народне скупштине предвиди да се спроведу све активности ближе наведене у коментару које ће резултирати достављањем Народној скупштини на усвајање Предлога акта о промени Устава.

Коментар није на нивоу Стратегије, већ се односи на појединачне активности, те је стога на нивоу АП, текст АП23 је измењен и прецизиран у складу са коментаром. Када је реч о стратегији овај коментар је обухваћен мером 1 (независност).

НСРП би требало да пође од системског уређења односа три гране власти у коме се законодавна и извршна власт међусобно ограничавају, а у коме је судска власт заиста независна, јер се тренутно полази од тезе да је неопходно да се, ради успостављања система контроле и равнотеже, ограничи судска власт која је недовољно одговорна и ефикасна, непредвидива (због неуједначених судских

Коментар **није прихваћен**, будући да се ради о питању које превазилази оквире ове Стратегије.

<p>одлука) и без легитимитета (јер не зависи од избора грађана и болује од цеховске затворености).</p>	
<p>Преиспитати да ли се визијом: <u>Модерно и ефикасно правосуђе</u>, одговорно и отворено према грађанима и друштву, независно и <u>самостално у одлучивању</u> у ствари мења досадашњи циљ НСРП 2013-2018: <i>Побољшање квалитета и ефикасности правде, јачање независности и одговорности правосуђа, у циљу јачања владавине права, демократије, правне сигурности, приближавања правде грађанима и враћање поверења у правосудни систем</i>, успоставља неодређени циљ: модерно правосуђе, прераспоређују приоритети стављањем ефикасности на прво место циљева, занемарује уставом прокламовани принцип владавине права из чл. 1. и 3. и сужава (само на процес одлучивања) независност судства.</p>	<p>Коментар је прихваћен, па је текст визије измењен у складу са коментаром.</p> <p>Модерно и ефикасно правосуђе јесте један од приоритет ове Стратегије. На овај начин није се одступило од циља претходне стратегије, већ је имајући у виду да је претходна стратегија делимично испуњена, дефинисана нова визија, као наставак стратешких реформи, односно почетак развојног процеса. Нова визија одговара на потребе исказане како од стране грађана, тако и од стране инвеститора, што је више пута истицано.</p>
<p>У погледу (пет) стратешких приоритета, остваривост сваког од њих, а нарочито даље јачање независности судства првенствено и суштински зависи од будућих уставних решења.</p>	<p>Генерални коментар, који је узет у разматрање те је текст Стратегије прилагођен.</p>
<p>У погледу јачања интегритета НСРП 2019-2024 као и нацрт ревидираног АП23 не праве јасну разлику између етичких правила и дисциплинске одговорности.</p>	<p>Коментар је прихваћен, па је текст измењен у складу са коментаром.</p>
<p>У погледу подизања квалитета судског система дефинисањем улоге и положаја Правосудне академије, НСРП је занемарила чињеницу да је Радна група за израду смерница за реформисање и развој Правосудне академије, коју је образовала Комисија за спровођење НСРП 2013-2018</p>	<p>Општи коментар који превазилази оквире Стратегије.</p>

<p>усвојила 30 смерница и препорука у циљу даљег развоја ПА. Закључак радне групе је да ПА као обавезни услов за први избор може бити стратешки циљ остварив тек после темељне реформе концепције ПА која до тада ни не би требало да постане уставна категорија.</p>	
<p>У погледу даљег подизања нивоа ефикасности правосудног система, између осталог и успостављањем механизма за уједначавање судске праксе, документу недостаје јасно објашњено шта су основни проблеми који узроку неефикасност. Друштво судија тврди да у функционисању судова постоје четири основна проблема: недовољна (институционална и стварна) независност судства, мањкава обука судија, посебно она стална, неравномерно оптерећење судова и судија и неусаглашени и неквалитетни законски оквир. Друштво судија истиче да је нетачан и смишљено наглашен податак да је неефикасност један од највећих проблема судског судства, позивајући се на праксу ЕСЈП у предметима против РС. Истовремено, наводе да је очигледно да је проблем у нечему другом – у квалитету правне заштите, односно у недовољној независности и стручности судија, условима у којима раде и законима које примењују. Стога, квалитет правде а не брзина је оно основно што треба унапредити у правосуђу Србије.</p>	<p>Општи коментар о стању у правосуђу. Начелно изнети коментари су на месту, али се не односе на Стратегију. Наведена пракса ЕСЈП не може се узети као релевантна у овом тренутку, јер се односи на стање у правосуђу пре 10 година.</p>
<p>Уједначена судска пракса је процес до кога се долази квалитетним суђењем, а не и успостављањем механизма за уједначавање судске праксе. Она се прихвата, а не намеће се. Сваки судија треба да зна релевантну судску праксу и узме је у обзир када одлучује, а ако одлучује супротно одлукама вишег суда,</p>	<p>Коментар није прихваћен. Механизам је термин који користи и ЕСЈП у пресуди <i>Цупара против Србије</i>.</p>

<p>треба подробно да изложи разлоге који су га за такво поступање определили. У супротном, унутрашња судијска независност би била угрожена. На такав закључак упућују и домаћа и међународна правна акта.</p>	
<p>У погледу подизања нивоа ефикасности, активности које се односе на анализу и прилагођавање правосудне мреже, смањење укупног броја нерешених предмета са акцентом на старе предмете и спречавања настанка додатних старих предмета, друштво судија предлаже активности које би требало спровести у циљу смањења неравномерне оптерећености судова и судија, у судовима исте врсте и степена и по материјама и којима поступају.</p>	<p>Коментар је прихваћен.</p>
<p>Нова НСРП 2019-2024 морала би да анализира стање у београдском правосуђу и размотри да ли су за њега потребне засебне мере.</p>	<p>Коментар је прихваћен, па је текст измењен у складу са коментаром.</p>
<p>МИНИСТАРСТВО ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ</p>	
<p>Имајући у виду да се у предложеном тексту Стратегије на страни 19 наводи мишљење Венецијанске комисије на Нацрт уставних амандмана, потребно је у уводном делу убацили део текста у којем ће бити дат кратак преглед процедуре прибављања мишљења Венецијанске комисије, као и податак о томе да је Венецијанска комисија дала позитивно мишљење. Ово из разлога што је прибављање мишљења наведено као једна од активности АП23, а пре свега због тога што је измена Устава најважнији корак у правцу реформе правосуђа, на коју се Стратегија односи.</p>	<p>Коментар није прихваћен, с обзиром да је процес прибављања мишљења Венецијанске комисије поступак који је познат, те је непотребно оптерећивати текст стратегије тим процесом.</p>

<p>На страни 6 потребно је размотрити измену дела текста који се односи на „дефинисање улоге и положаја Правосудне академије“, јер су статус и делатност Правосудне академије већ дефинисани чл. 3. и 5. Закона о Правосудној академији. Самим тим, улога и положај су већ дефинисани, па би можда било боље навести „унапређење улоге и положаја Правосудне академије“ или још боље „унапређење статуса и делатности Правосудне академије“, што је више у складу са терминима наведеним у Закону.</p>	<p>Коментар није прихваћен.</p> <p>Уставне промене ће иницирати измене и Закона о Правосудној академији, па је у том смислу потребно дефинисати њену улогу и положај, не улазећи у то да ли ће Правосудна академија као институција бити уставна категорија или не (нпр. поводом избора полазника почетне обуке, начина тестирања)</p>
<p>На страни 14 потребно је размотрити прецизирање текста и табеле под тачном 2. у смислу навођења назива конкретних закона које је потребно изменити и допунити, а све су складу са прелазним мерилем у којем су они набројани по називима (Закон о уређењу судова, Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштва, Закон о судијама, Закон о јавном тужилаштву, Закон о високом савету судства, Законом о државном већу тужилаштва, Закон о правосудној академији).</p>	<p>Коментар није прихваћен, будући да су закони набројани у АП23, који представља и АП за Стратегију, непотребно је оптерећивати текст Стратегије.</p>
<p>Размотрити навођење потребе обезбеђивања сопствених буџета ВСС-у и ДВТ-у, у складу са прелазним мерилем.</p>	<p>Коментар није прихваћен, ово питање обухваћено је мером 2 (независност и самосталност)</p>
<p>На страни 20 и 23 потребно је изменити назив Европског суда правде, имајући у виду да је његов садашњи назив Суд правде Европске уније.</p>	<p>Коментар је прихваћен.</p>
<p>У делу који се односи на е-правосуђе, потребно је истаћи значај усклађивања са смерницама СЕРЕЈ-а о правосудним статистикама, а у складу са прелазним мерилем.</p>	<p>Коментар није прихваћен, будући да ВКС већ годинама ради статистику у складу са смерницама, како је то представљено и у годишњим извештајима, те је непотребно то истицати у Стратегији.</p>

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА ПРЕКРШАЈНИХ СУДОВА

Од мера које се односе на независност и самосталност правосуђа потребно је додати још две мере и то:

- Измена нормативног оквира циљу доследног поштовања принципа независности правосуђа, самосталности у вођењу судског поступка и у доношењу судских одлука и поштовања претпоставке невиности као једног од основних људских права у казненом законодавству.

У складу са коментаром, ова мера би требало да изменом одговарајућих прописа уведе забрану коментарисања судских поступака у току њиховог трајања, посебне забране кршења претпоставке невиности уз прописивање одговарајућих санкција, нарочито ако би овакво понашање довело до значајних негативних последица на штету неког лица.

- Измена нормативног оквира у циљу изједначавања материјалног положаја судија свих судова првог степена надлежности и усаглашавање положаја судија и судијских помоћника који свој посао обављају у истом суду.

Коментар **није прихваћен**. Као што је наведено у Стратегији нормативни оквир ће бити измењен у складу са уставним и законским решењима, па је сувишно даље прецизирање. Посредно и овај коментар је обухваћен мером 2 „Усклађивање правосудних закона и подзаконских аката са новим уставним, односно законским решењима“.

Унапређење стручности правосуђа – у циљу што ефикаснијег спровођења мере континуираног унапређења свих програма обуке на ПА, у програмском савету ПА треба да буду представници свих прописаних врста судова.

Овај коментар **није прихваћен** јер излази из оквира Стратегије.

Унапређење ефикасности правосуђа – у оквиру ове мере посебно је важно изналажење ефикасног начина за приближно равномерно оптерећење свих судова и судија у Србијом, са фокусом на

Коментар је **прихваћен**.

растеређење најоптерећенијих судова, нарочито судова у Београду.	
Даљи развој система алтернативног решавања спорова – предлог је да у оквиру ове мере буде обухваћено и проширење примене споразума о признању прекршаја на што већи број области прекршаја.	Коментар је прихваћен .
<p>Унапређење ефикасности наплате прекршајних казни – предлог је да у оквиру ове мере пропише и унапређење ефикасности наплате трошкова судског поступка.</p> <p>У циљу повећања ефикасности потребно је додати још две мере:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Измена Правилника о критеријумима и мерилима за оцену рада судија и председника судова увођењем ефикасних метода за разврставање судских предмета по сложености и тежини са циљем увођења специјализације судија за поједине области правосуђа. 	Коментар није прихваћен . Овај коментар односи на „пондерисање“ предмета и предложена мера је више на нивоу активности, а истовремено је обухваћена и мером 1. која се односи на непристрасност „Изменити законодавни оквир у циљу прецизирања и примењивања правила о аутоматској расподели предмета у свим судовима и тужилаштвима у Републици Србији“
<ul style="list-style-type: none"> - Измена процесног закона у циљу решавања проблема нереално високих трошкова награда и накнада за рад бранилаца у поступку пред прекршајним судовима. 	Коментар није прихваћен . Предложена мера је на нивоу активности, а садржана је у мери 9. ефикасност „Праћење примене процесних закона и измене у складу са резултатима примене утврђеним кроз <i>ex post</i> анализе трошкова и користи у односу на циљеве који су постављени при усвајању закона“.
Када је у питању унапређење ефикасности наплате прекршајних казни предлог је да се у оквиру ове мере пропише и унапређење ефикасности наплате трошкова судског поступка.	Коментар је прихваћен .

УДРУЖЕЊЕ СУДИЈА И ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ

Удружење судија и тужилаца се не слаже са израженим становиштем да су ДВТ и ВСС направили позитивне помаке у процесу избора и напредовања, нити да су закони и подзаконски акти дефинисали јасне, мерљиве и објективне критеријуме за избор, нарочито имајући у виду да се наведени закони и подзаконски акти или налазе у поступку оцене законитости у уставности или су већ били предмет корекције након одлука Уставног суда.

Коментар **није прихваћен**. Закони и подзаконски акти који су бити предмет оцене уставности су измењени у складу са одлукама Уставног суда.

УСТ указује и на финансијску компоненту независности и самосталности, која не сме да буде занемарена приликом постављања стратешког циља, те предлаже да се у наведени циљ уврсти и финансијска компонента која би независност и самосталност штитила и кроз увођење механизма корекције плата у правосуђу.

Коментар **није прихваћен**, јер излази из оквира стратегије.

У вези са специфичним циљем унапређење непристрасности и одговорности правосуђа – питање одговорности у развијеним правосудним системима је у директној колерацији са условима рада, те би наведена колерација морала бити успостављена у оквиру ефикасних механизма одговорности носилаца правосудних функција.

Коментар **није прихваћен**, обзиром да СРП садржи мере које се односе на унапређење система одговорности.

ФОРУМ СУДИЈА СРБИЈЕ

Форум судија није дао коментаре на нацрт СРП, већ је само истакао приоритете који морају бити садржани како у НСРП тако и у АП23. У том смислу сви наведени приоритети су садржани у НСРП.

ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКА КОМОРА СРБИЈЕ

Оснивање јавнобележничке Академије и унапређење капацитета Коморе у циљу спровођења и организовања обука	Коментар није прихваћен , будући да обуку спроводи ПА.
Специфични циљ ефикасност – потребно је предвидети измене законских одредби у циљу аутоматског поверавања свих оставинских поступака јавним бележницима	Коментар није прихваћен , будући да је на нивоу активности, а непосредно је обухваћен мером 6.10 (ефикасност) „Унапређење система јавног бележничтва и јавних извршитеља“.
Специфични циљ е-правосуђе – потребно је радити на унапређењу е-сервиса правосуђа и јавног бележничтва, односно да се подаци о обављеним службеним радњама у повереним пословима, кроз информациони систем суда евидентирају у уписнике судске евиденције у тој материји. Испуњење овог циља унапредио би поступак судске контроле поступања јавних бележника у повереним пословима.	Коментар није прихваћен , будући да је на нивоу активности, а непосредно је обухваћен мером 1.5.(е-правосуђе).

АЛУМНИ КЛУБ ПРАВОСУДНЕ АКАДЕМИЈЕ

Омогућавање делотворног правног средства у поступку избора судија и тужилаца.	Коментар није прихваћен . Будући да је поступак за избор судија регулисан Законом о судијама, овај коментар је на нивоу активности и обухваћен је мером 3 (независност и самосталност правосуђа) – Усклађивање правосудних закона и подзаконских аката са новим уставним односно законским решењима
Даље унапређење транспарентности у раду и избору чланова правосудних савета.	Коментар није прихваћен . Коментар се превасходно односи на поступак пред ВСС-ом, односно ДВТ-ом, а предложене активности су већ значајној мери већ остварене и наставља се са њиховом даљом имплементацијом .

<p>Одређивање круга процесних овлашћења полазника правосудне академије.</p>	<p>Коментар није прихваћен, с обзиром да је на нивоу активности. Истовремено, није питање за Стратегију, већ ће зависити од уставног и законског решења. С обзиром да се ради о законској материји, ширим тумачењем може се закључити да је ова активност обухваћена мером 11 (ефикасност) – Праћење примене процесних закона и измене у складу са резултатима приме утврђеним и кроз ex post анализе трошкова и користи у односу на циљеве који су постављени при усвајању закона.</p>
<p>Увођење пријемног испита за сараднике.</p>	<p>Коментар је на нивоу активности и није прихваћен. Процес избора сарадника је законска материја и то питање ће бити решено кроз законске измене.</p>
<p>Јачање независности и даља реформа правосудне академије.</p>	<p>Коментар није прихваћен, јер је већ обухваћен мером 4 (независност и непристрасност правосуђа) – Унапређење институционалног оквира у складу са новим уставним и законским решењима, као и мером 2 (стручност правосуђа) – Јачање капацитета Правосудне академије у циљу успешног савладавања нових изазова и улоге у складу са новим уставним и законским решењима.</p>
<p>УДРУЖЕЊЕ ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ</p>	
<p>Стратегија прејудицира исход гласања у Народној Скупштини поводом достављеног текста предлога Уставних амандмана од стране Владе Републике Србије и на тој чињеници се заснивају даље радње.</p>	<p>Коментар није прихваћен. Будући да је Србија започела процес уставних измена, који је предвиђен прелазним мерилима тако и акционим планом за поглавље 23, Стратегија полази од претпоставке да ће Република Србија тај процес и окончати, при чему не прејудицира исход гласања.</p>

<p>ВСТ би у потпуности требало да управља системом, јер постојећа подела надлежности између Министарства правде, Републичког јавног тужилаштва и ДВТ-а доводи до проблема у управљању ресурсима.</p>	<p>Коментар није прихваћен. Коментар се односи на законско и уставно решење, те је као такав обухваћен мером 2 (независност и самосталност правосуђа) – Даље разграничење и прецизирање надлежности између Високог савета судства, Државног већа тужилаца и Министарства правде у циљу организационог и буџетског јачања независности судства и самосталности правосуђа.</p>
<p>ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ</p>	
<p>Виши суд у Београду је радној групи доставио детаљну анализу оптерећености тог уз предлог да је новом Стратегијом неопходно предвидети посебне мере за Град Београд којима ће се смањити оптерећеност рада тог суда.</p>	<p>Коментар је прихваћен, те је текст Стратегије измењен у складу са коментаром. Значајнији део анализе достављене од стране Вишег суда имплементиран је у сам текст Стратегије и у складу са постигнутом сагласношћу на радној групи.</p>
<p>ОДБОР ЗА ЉУДСКА ПРАВА НИШ</p>	
<p>Потребно је допунити меру 9 специфичног циља е-Правосуђе, тако да гласи „Даље отварање података правосуђа, на основу јавних консултација које Министарство правде спроводи најмање једном у календарској години, а који су подобни да буду објављени на државном порталу отворених податак уз поштовање позитивних прописа о заштити података о личности“.</p> <p>Наведени коментар Одбора за људска права Ниш, потписан је од стране 9 организација.</p>	<p>Коментар је прихваћен, па је текст Стратегије измењен у складу са коментаром.</p>

УПРАВНИ СУД

У оквиру поглавља 5 – ефикасност правосуђа, тачка 6, подтачка 6.3. потребно је размотрити да уместо „разматрања увођења вишестепености управног суда...“ буде наведено „увођење вишестепености управног суда...“.

Коментар је **прихваћен** и текст стратегије је измењен у складу са Коментаром.

У оквиру тачке 6.3. као једна од мера наводи се доношење новог Закона о управним споровима у складу са организацијом управног суда и новим решењима Закона о управном поступку. Потребно је да се поред измене наведеног закона уврсти измена Закона о уређењу судова, Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава, Закона о судијама и Судског пословника.

Коментар **није прихваћен**, јер је предложено већ обухваћено мером 3 независност и самосталност „Усклађивање правосудних закона и подзаконских аката са новим уставним и законским решењима“.

У оквиру тачке 6, подтачка 6.8., треба нагласити важност активности унапређења система наплате судске таксе, имајући у виду изузетно мали износ таксе која се плаћа у управном спору према важећем Закону о судским таксама. Неопходно је изменити Закон о судским таксама.

Коментар **није прихваћен**, будући да је обухваћен мером 6.8. ефикасност „Унапређење система наплате судских такси“, које је широко постављена.

КОМОРА ЈАВНИХ ИЗВРШИТЕЉА

Комора јавних извршитеља предлаже да се у текст Стратегије развоја правосуђа уврсти и доношење Закона о јавним извршитељима, уз излагање проблема уочених у пракси, који би се могли превазићи доношењем оваквог Закона.

Коментар **није прихваћен**. Исти је обухваћен мером 6.9 и 6.10 ефикасност. Ово решење је адекватније од предложеног јер оставља простора за унапређење положаја јавних извршитеља применом различитих механизма, који не искључују доношење предложеног закона.

СИНДИКАТ СУДСКИХ ВЕШТАКА СРБИЈЕ

Синдикат вештак доставио је коментар истичући значај вештака за целокупан систем правосуђа. Предложено је оснивање посебног тренинг центра за обуку вештака, као и активности које се односе да достављање списа вештацима путем електронске поште, као и аутоматску расподелу предмета вештацима.

Коментари су након разматрања **прослеђени радног групи** која је формирана од стране Министарства правде са задатком да сачини измене Закона о вештацима, будући да коментари излазе из оквира Стратегије, а начелно све је обухваћено мером 6.11. ефикасност „Унапређење рада вештака и судских тумача и преводаца“.